

ศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนเดิมบาง-เขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี

Potentials of Creative Tourism at Dembang Community-Khoaphra, Supanburi Province

Received 10 June 2021

Revised 13 August 2021

Accepted 13 August 2021

เขวีกา สุขเอี่ยม และ กฤษณ์ เลียงพันธุ์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Khewika Sukiam and Krit Leangphan

Kasetsart University

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวและพัฒนาความพร้อมของบุคคลากรเพื่อรองรับกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผลการศึกษา พบว่า 1) ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ มีแม่น้ำท่าจีนที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ 2) ข้อมูลด้านความสามารถในการเข้าถึง สามารถเดินทางเข้าถึงได้สะดวกทุกเส้นทาง แต่ยังไม่สามารถเข้าถึงจุดสำคัญได้อย่างสะดวกสบาย โดยเฉพาะถนนยังคงเป็นถนนดินลูกรัง 3) ข้อมูลด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีสาธารณูปโภคครบครันทั้งไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ ระบบสาธารณสุขมีโรงพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในส่วนของที่พักมีทั้งโรงแรม รีสอร์ท ให้บริการ 4) สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบและมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน อากาศร้อนจัดและแห้งแล้ง โดยรวมไม่มีมลพิษทางอากาศ บางพื้นที่ยังพบขยะมูลฝอย 5) ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว มีพื้นที่เพียงพอกับการรองรับนักท่องเที่ยว แต่ใช้พื้นที่ได้ไม่เต็มศักยภาพของพื้นที่ มีโรงพยาบาลภาครัฐและเอกชน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่เพียงพอต่อจำนวนประชากรในชุมชน 6) ด้านความมีชื่อเสียง มีประเพณีวัฒนธรรมตักบาตรเทโวโรหณะ มีสินค้า OTOP มีร้านอาหารที่มีชื่อเสียงในจังหวัดสุพรรณบุรี 7) ด้านบุคลากรส่วนมากประชาชนทำอาชีพเกษตรกรรมและส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ มีหน่วยงานราชการรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ไม่มีบทบาทที่ชัดเจน คนในชุมชนขาดทักษะ และขาดความรู้ด้านการบริการ รวมถึงขาดทักษะทางการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

คำสำคัญ ศักยภาพ, การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์, ชุมชนเดิมบาง-เขาพระ

ABSTRACT

The objective is to study tourism potential and develop the readiness of personnel to support creative tourism activities. This study is a qualitative research aiming to explore. The results have shown that 1) The value of tourist attractions Attribute: Tourist sites with cultural and historical value. 2) Accessibility Attribute: travelers can easily approach the well-known tourism sites. However, unknown or developing tourism sites are difficult to be accessed and need a lot of accessibility development. 3) Ancillary Service Attribute: District has all needed public utility - plenty of water supply, electricity, telephone also Health systems are available to both public and private hospitals, health centers, as well as many hotels and resorts. 4) Environmental Attribute: The Flat terrain and the Tha Chin River flows through it. Overall there is not air pollution, some areas still found garbage 5) The limitations of accepting tourists Attribute: There is enough space to accommodate tourists. But does not use the full potential of the available space and there are attractions. There is a hospital to support the population in the community. 6) Reputation Attribute: There are cultural traditions that are still passed down since ancient times, such as the Tak Bat Devo tradition and there are still OTOP products. Including there are many famous restaurants in Suphanburi province. 7) Personnel Attribute: Most of the population is engaged in agriculture and most of them are the elderly. There is a government organization responsible for tourism development. People in the community do not have service skills and knowledge, including communication skills in English.

Keywords: Potentials, Creative Tourism, Dembang -Khoaphra Cummunity

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้แก่ประเทศได้มาก (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2562) การเติบโตของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องอีกมากมาย รวมไปถึงรูปแบบในการท่องเที่ยวซึ่งมีหลากหลายรูปแบบ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ด้วยการใช้แนวคิดเรื่องการต่อยอดสร้างมูลค่า หาดูต่าง สร้างสรรค์ แบ่งปันชุมชน (สุดสันต์ สุทธิพิศาล, 2557)

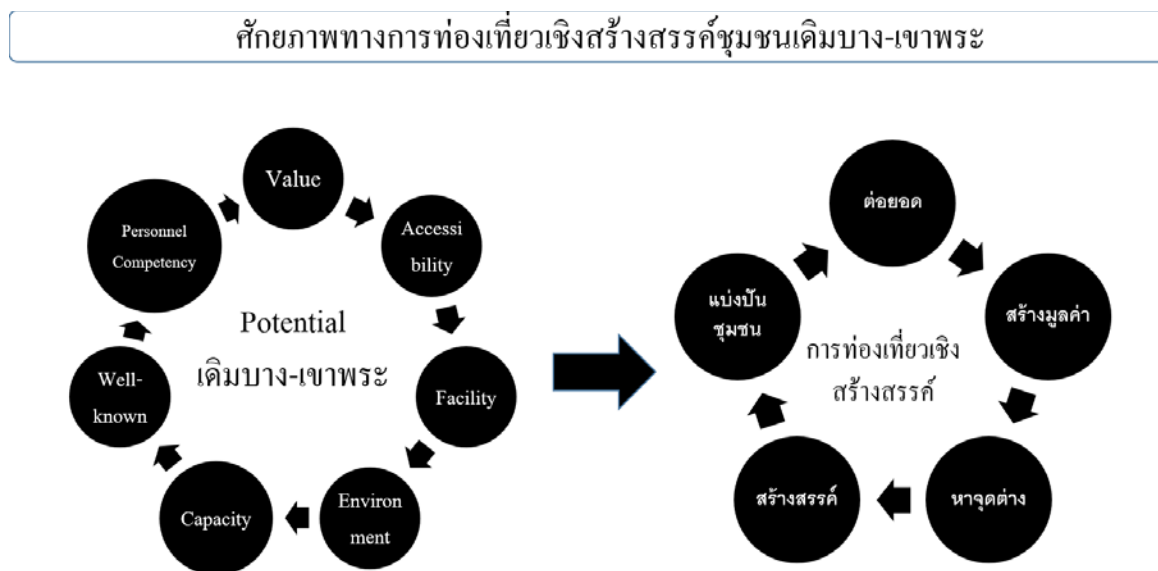
การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ณ เทศบาลนางบวช-เขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งเป็นเมืองรองที่อยู่ไม่ไกลกรุงเทพมหานคร มีกิจกรรมการท่องเที่ยวหลากหลายรูปแบบ ปัจจุบันทางเทศบาลกำลังเร่งพัฒนาพื้นที่ให้เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ชุมชนยังขาดการศึกษาศักยภาพของสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อที่จะจัดการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์อย่างเต็มรูปแบบ ที่สามารถเข้าไปท่องเที่ยวและใช้บริการได้ตลอดทั้งปี จากแนวคิดที่ต้องการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนเพื่อให้ชุมชนสามารถเลี้ยงตัวเอง จนเกิดเป็นผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวในรูปแบบสินค้า OTOP ที่เป็นสินค้าอุปโภค และสินค้าบริโภคมากมายแต่ยังกระจายตัวกันอยู่ในพื้นที่ ยังไม่มีการรวมตัวกันเต็มรูปแบบต่างคนต่างทำ จึงยังไม่เห็นศักยภาพของพื้นที่ว่าแต่ละด้านมีจุดเด่นอะไรบ้าง การศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นโอกาสอันดีที่ชุมชนจะได้รู้จักการบริหารจัดการสินค้าที่มีอยู่ รวมถึงการศึกษาศักยภาพของชุมชนในการเป็นเจ้าบ้านที่จะต้อนรับนักท่องเที่ยว ในการศึกษาศักยภาพจึงครอบคลุมในหลายมิติ อันประกอบด้วยศักยภาพด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ศักยภาพด้านความสะดวกในการเข้าถึง ศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ศักยภาพด้านสภาพแวดล้อม ศักยภาพด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว และศักยภาพด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี, 2550) นอกจากนี้ยังศึกษาถึงศักยภาพของผู้ให้บริการซึ่งคือคนในชุมชน เพราะคนถือเป็นปัจจัยหลักและมีความสำคัญอย่างยิ่งในอุตสาหกรรมบริการ ตลอดจนสร้างรูปแบบการท่องเที่ยวที่เป็นนวัตกรรมการท่องเที่ยวแบบใหม่โดยให้นักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนได้มีส่วนร่วมในการผลิตขึ้นผลิตภัณฑ์สร้างความสนุกสนานให้กับนักท่องเที่ยว และนำกลับไปเป็นของที่ระลึก

โครงการวิจัยเรื่องศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนเดิมบาง-เขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นการศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวทั้ง 6 ด้าน รวมไปถึงศักยภาพของบุคลากรผู้ให้บริการ รวมทั้งสิ้น 7 ด้าน เพื่อศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ และเพื่อให้ชุมชนหาศักยภาพของตนเองในแต่ละด้าน สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มองประเทศใน 20 ปีข้างหน้า

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ คือการศึกษาในเรื่องของการต่อยอด เพิ่มมูลค่า หาดูต่าง สร้างสรรค์ และแบ่งปันชุมชน (สุดสันต์ สุทธิไพศาล, 2560) และการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนเป็นรูปแบบที่ครอบคลุมความยั่งยืนทั้ง 3 มิติคือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม (เขวิกา สุขเยี่ยม, 2559) แนวคิดศักยภาพทางการท่องเที่ยว (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์, 2550) ได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาและการกำหนดศักยภาพหรือความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมด 6 ด้านคือ 1) คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงความมีอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ ความโดดเด่นด้านประวัติศาสตร์ ความเชื่อหรือวัฒนธรรมประเพณีในอดีต 2) ความสะดวกในการเข้าถึง หมายถึงเส้นทางการเดินทางเข้าไปยังพื้นที่ 3) สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึงรวมถึงด้านที่พัก ด้านสาธารณสุข และด้านสาธารณูปโภค 4) สภาพแวดล้อม ได้แก่ สถาปัตยกรรมทัศน์ และสภาพอากาศ 5) ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว คือขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาในพื้นที่ 6) ความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน เป็นที่รู้จัก ณ ปัจจุบันที่ไม่ได้มาจากเรื่องราวในอดีต และแนวคิดด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร (เขวิกา สุขเยี่ยม, 2559) คือการศึกษาเรื่องสมรรถนะ คือ ความรู้ (knowledge) ทักษะ (skill) ทศนคติ (attitude) และคุณสมบัติอื่นๆ (other characteristic) ที่ส่งผลให้เกิดการแสดงพฤติกรรมทั้งในด้านบวกและด้านลบต่อการทำงาน ความรู้ ทักษะ เป็นส่วนที่สามารถมองเห็น ทศนคติและคุณสมบัติอื่นเช่น จินตนาการ เป็นส่วนที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในไม่สามารถมองเห็นได้

กระบวนการและวิธีการศึกษา

ภาพที่ 1 กระบวนการและวิธีการศึกษา (ที่มา: นักวิจัย)

ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกลุ่มตัวอย่างคือผู้ให้ข้อมูลสำคัญเลือกแบบเฉพาะเจาะจง มีหลักเกณฑ์ในการเลือกคือ 1) ต้องเป็นบุคคลผู้ที่อาศัยอยู่ในชุมชนทั้ง 2 แห่ง ณ ปัจจุบัน 2) เป็นบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการที่สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนทั้ง 2 แห่ง 3) เป็นผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ ที่ให้การสนับสนุนในเรื่องการท่องเที่ยวภายในชุมชน รวมทั้งสิ้น 11 คน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้สัมภาษณ์	เพศ	ชื่อผลิตภัณฑ์	สถานะ	วันที่สัมภาษณ์
คนที่ 1	หญิง	ขนมไส้ไส้	ประชาชน/ผู้ผลิต	16 กันยายน 2563
คนที่ 2	หญิง	กระยาสารท	ประชาชน/ผู้ผลิต	16 กันยายน 2563
คนที่ 3	หญิง	จักสานผักตบชวา	ประชาชน/ผู้ผลิต	16 กันยายน 2563
คนที่ 4	หญิง	ปลาร้าสับ	ประชาชน/ผู้ผลิต	16 กันยายน 2563
คนที่ 5	หญิง	เปลญวน	ประชาชน/ผู้ผลิต	16 กันยายน 2563
คนที่ 6	ชาย	ตะกร้าเชือกมัดฟาง	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563
คนที่ 7	หญิง	ข้าวต้มมัด	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563
คนที่ 8	ชาย	มีดโกเล็ก	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563
คนที่ 9	หญิง	ชาสมุนไพร	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563
คนที่ 10	หญิง	มะม่วงหาว มะนาวโห่เชื่อม	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563
คนที่ 11	หญิง	นวดแผนโบราณ	ประชาชน/ผู้ผลิต	19 กันยายน 2563

ที่มา นักวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้างเกี่ยวกับศักยภาพทั้ง 7 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว ด้านความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสภาพแวดล้อม ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านความมีชื่อเสียงในปัจจุบัน และด้านบุคลากร ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การตรวจสอบเครื่องมือใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้า “Triangulation” การเปรียบเทียบข้อค้นพบของปรากฏการณ์ที่ทำการศึกษาจากแหล่งและมุมมองที่แตกต่างกัน (เข้าถึง 18 มิถุนายน 2562 online: <http://www.iamthesis.com/triangulation>)

ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาศักยภาพของชุมชนเดิมบาง – เขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวชทั้ง 7 ด้าน พบว่า

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
1. ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว	
จากการหาข้อมูลมีคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ เช่น วัดเขาขึ้น และแม่น้ำท่าจีนที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเป็นเส้นทางทรงเสด็จประพาสต้นของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 และมีท่ามะขาม เป็นท่าหลักในการเปลี่ยนเส้นทางจากสายเหนือไปยังพระนคร	หลังลงพื้นที่พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ไม่ได้รับการทำนุบำรุงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร และแม่น้ำท่าจีนที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ก็ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ทางชุมชนพยายามจะฟื้นฟูให้แม่น้ำท่าจีนกลับมามีบทบาทในการเป็นเส้นทางในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรม เช่น ประเพณีไหว้พระ 9 วัด

ภาพที่ 2 ภาพแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
2. ด้านความสะดวกในการเข้าถึง	
1. ก่อนเดินทางไปยังพื้นที่ คาดว่าแหล่งท่องเที่ยวและสถานที่ทำกิจกรรม อยู่ในละแวกใกล้เคียงกัน	1. หลังการลงพื้นที่พบว่าแหล่งท่องเที่ยว และสถานที่ทำกิจกรรม อยู่ห่างกันต้องมียานพาหนะในการเดินทางไปยังแต่ละที่ ไม่สามารถใช้วิธีการเดินเท้าได้
2. คาดว่าถนนจะขรุขระและเป็นลูกรัง ลำบากต่อการเดินทาง	2. พบว่าถนนดีกว่าที่คาดไว้ มีการลาดยางและปูคอนกรีตอย่างดี
3. คิดว่ามีรถโดยสารประจำทางผ่านสามารถจอดแวะลงระหว่างทางได้	3. ชุมชนแนะนำให้มารถส่วนตัวสะดวกที่สุดเพราะไม่มีรถผ่านไปถึงยังแหล่งท่องเที่ยว

4. ในการไปทำกิจกรรมตอนแรกคิดว่ามีรถคอยบริการตามจุดต่างๆ	4. ยังไม่มีบริการรถบริการไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพราะชุมชนยังไม่เปิดให้ทำกิจกรรม
---	---

ภาพที่ 3 ภาพรถโดยสารประจำทางและรถไฟ (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	
1. ที่พัก : ส่วนใหญ่เป็น รีสอร์ท มีทั้งหมด 7 แห่ง คือ เดิมบางวิลล่า, รัสติก, ชาร์ม, สุพรรณในสวนอินน์, สีนาราร รีสอร์ท, ท่าช้างวิลเลจ, บ้านดินริมน้ำ รีสอร์ท 2. การไฟฟ้า : เป็นการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค มีไฟฟ้าเข้าถึงทั่วทุกหมู่บ้าน แต่บางแห่งประสบปัญหาสภาพกระแสไฟฟ้าตก อีกทั้งระบบไฟฟ้าสาธารณะตามถนนหนทางในหมู่บ้านยังกระจายไม่ทั่วถึง มีการปลุกบ้านเรือน ชื้นใหม่ในบางจุดที่กระแสไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึง จึงไม่มีกระแสไฟฟ้าใช้ 3. การประปา : ส่วนใหญ่ใช้การประปาส่วนภูมิภาค มีบางพื้นที่ใช้น้ำประปาของถังสูง สูบมาจากบึงฉวาก บางพื้นที่ใช้น้ำประปาผิวดินที่ถ่ายโอนให้เทศบาลดูแล หรือคณะกรรมการหมู่บ้าน 4. การสื่อสารในชุมชน : มีการให้บริการอินเทอร์เน็ตครบทุกเครือข่าย และมีโทรศัพท์สาธารณะจำนวน 10 แห่ง	1. ที่พัก : จากการลงพื้นที่ทำให้พบว่าบางสถานที่ได้ปิดบริการไปแล้ว เหลือสถานที่ให้บริการเพียง 3 แห่ง คือ เดิมบางวิลล่า, สีนาราร รีสอร์ท, ท่าช้างวิลเลจ 2. การไฟฟ้า : จากการลงพื้นที่พบว่าไฟฟ้าเข้าถึงทุกหมู่บ้าน และยังไม่พบปัญหาของการใช้ไฟฟ้า 3. การประปา : จากการลงพื้นที่พบว่าน้ำประปายังเข้าไม่ถึงบางหมู่บ้าน ทำให้มีน้ำที่ไม่สะอาด และน้ำก็ออกไหลน้อย 4. การสื่อสารในชุมชน : จากการลงพื้นที่พบว่าคนในชุมชนใช้บริการอินเทอร์เน็ตและโซเชียลมีเดีย ในการสื่อสาร และไม่พบโทรศัพท์สาธารณะ

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	
5. หน่วยธุรกิจชุมชน : ชุมชนมีโรงสี จำนวน 3 แห่ง สถานีบริการน้ำมันขนาดเล็ก จำนวน 7 แห่ง ร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภค จำนวน 35 แห่ง ร้านอาหารประเภทต่างๆ จำนวน 50 แห่ง ร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ก่อสร้างต่างๆ จำนวน 2 แห่ง ร้านจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือและเคมีภัณฑ์เพื่อการเกษตร จำนวน 5 แห่ง 6. สถานพยาบาล : จากการหาข้อมูลพบว่าสถานพยาบาลมีให้บริการทั้งรัฐบาลและเอกชน	5. หน่วยธุรกิจชุมชน : จากการลงพื้นที่พบว่าภายในชุมชนไม่ค่อยพบเจอสถานีบริการน้ำมัน แต่จะพบได้ตามถนนใหญ่ประมาณ 5 แห่ง และพบร้านจำหน่ายสินค้าอุปโภคบริโภคและร้านอาหารมีการพบเจอบ้างก่อนที่จะถึงแหล่งท่องเที่ยว 6. สถานพยาบาล : จากการลงพื้นที่พบว่า มีโรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลเดิมบางนางบวช และโรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลหมอสำเร็จ

ภาพที่ 4 ภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
4. ด้านสภาพแวดล้อม	
1. สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ : จากการหาข้อมูลพบว่าสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ บางส่วนเป็นภูเขา มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน มีระบบส่งน้ำชลประทานเพื่อการเกษตรกรรม 2. สภาพสิ่งแวดล้อม : ไม่มีมลพิษทางอากาศและการจราจรยังไม่คับคั่ง ไม่มีโรงงาน ขยะมูลฝอยมี	1. สภาพภูมิประเทศและลักษณะภูมิอากาศ : พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบมีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่าน และมีพื้นที่เป็นที่ราบภูเขาในบางแห่งของแหล่งท่องเที่ยว มีสภาพภูมิอากาศที่ร้อนจัดและแห้งแล้ง โดยรวมไม่มีมลพิษทางอากาศ 2. สภาพสิ่งแวดล้อม : จากการลงพื้นที่พบว่า

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
4. ด้านสภาพแวดล้อม	
ปริมาณเพิ่มขึ้นเนื่องจากเป็นเขตชุมชน แต่จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ทำการจัดเก็บขยะ และที่รองรับขยะมีปริมาณไม่เพียงพอกับปริมาณขยะ สภาพแม่น้ำลำคลองยังอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ 3. การท่องเที่ยว : ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย แต่ในพื้นที่ใกล้เคียงมีแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ คือ บึงฉวาก นอกจากนั้นมีสถานที่ที่น่าสนใจและสามารถพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวได้ คือ บึงก้ามะเชียร เขานมนาง ประติมากรรมปูนปั้นพุทธประวัติ วัดก้ามะเชียร ซึ่งมีทัศนียภาพภูมิทัศน์สวยงามมีถนนคอนกรีตล้อมรอบ และมีต้นไม้ร่มรื่น	สภาพแวดล้อม ยังไม่มีการจัดการพื้นที่ในการรองรับให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพราะสภาพพื้นที่และสิ่งแวดล้อมบางพื้นที่ยังพบขยะมูลฝอยในปริมาณมาก เช่น บริเวณเขาโบสถ์ 3. การท่องเที่ยว : ไม่พบสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์หรือมีจุดเด่น ที่จะสามารถสร้างความแตกต่างจากสถานที่ท่องเที่ยวอื่น ควรมีการพัฒนาปรับปรุงสถานที่ในตำบลให้สามารถรองรับนักท่องเที่ยว ได้เต็มศักยภาพ เช่น ปรับภูมิทัศน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว

ภาพที่ 5 ภาพสภาพแวดล้อมในพื้นที่ (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
5. ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	
1. ด้านพื้นที่ : จากการหาข้อมูลพบว่า ตำบลเดิมบางมีหมู่บ้านในเขตปกครองจำนวนทั้งหมด 11 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเดิมบาง หมู่ที่ 2 บ้านเดิมบาง หมู่ที่ 3 บ้านแหลมสะแก หมู่ที่ 4 บ้านท่าเดียน หมู่ที่ 5 บ้านท่าใหญ่ หมู่ที่ 6 บ้านวังกุลา หมู่ที่ 7 บ้านหัวเกาะ หมู่ที่ 8 บ้านท่าช้าง หมู่ที่ 9 บ้าน	1. ด้านพื้นที่ : จากการลงพื้นที่พบว่าทั้ง 2 ตำบลมีหมู่บ้านตามข้อมูลก่อนการลงพื้นที่ แต่มีเพียงไม่กี่หมู่บ้านที่มีสถานที่ที่น่าสนใจ เช่น หมู่ที่ 8 ท่าช้าง มีวัดเขาขึ้น สะพานไม้ร้อยปี และพิพิธภัณฑ์โซหวัย

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
5. ข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว	
หนองหล่ม หมู่ที่ 10 บ้านแหลมหัว หมู่ที่ 11 บ้านคลองระแหง และตำบลเขาพระมีหมู่บ้านในเขตปกครองทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านท่าพิน หมู่ที่ 2 บ้านเขาพระ หมู่ที่ 4 บ้านท่ารวก หมู่ที่ 5 บ้านท่าช้าง หมู่ที่ 6 บ้านก้ามะเชียร หมู่ที่ 7 บ้านท่าม่วง หมู่ที่ 10 บ้านเขาชะไย หมู่ที่ 11 บ้านวังกุลา 2. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว: จากการหาข้อมูลพบว่ามีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ ทั้งหมด 4 แห่ง ได้แก่ วัดก้ามะเชียร เขานมนาง ตลาดท่าช้าง และร้าน โชห่วย 3. ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว: จากการหาข้อมูลพบว่ามีโรงพยาบาลพร้อมให้บริการเป็นโรงพยาบาลรัฐบาล จำนวน 1 แห่ง และโรงพยาบาลเอกชน จำนวน 1 แห่ง	2. ด้านสถานที่ท่องเที่ยว: ยังคงมีสถานที่ท่องเที่ยวที่นิยมมาเที่ยวตามข้อมูลก่อนการลงพื้นที่ ไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาเที่ยว เพราะไม่เป็นที่รู้จัก 3. ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว: พบว่ามีโรงพยาบาลพร้อมให้บริการเป็นโรงพยาบาลรัฐบาล 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลเดิมบางนางบวช และโรงพยาบาลเอกชน 1 แห่ง คือ โรงพยาบาลสำเร็จ โดยในวันที่ลงพื้นที่เกิดอุบัติเหตุขาลักจึงได้มีการโทรเรียกรถฉุกเฉินประจำชุมชนไปยังโรงพยาบาลสำเร็จ ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 นาที และแพทย์สามารถดูแลรักษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ 6 ภาพโรงพยาบาลและตลาดในการรองรับนักท่องเที่ยว (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
6. ด้านความมีชื่อเสียง	
1. สถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในตำบลเขาพระ-เดิมบาง คือ วัดเขาพระ (มีพระพุทธรูปไสยาสน์) วัดก้ามเขย วัดท่าช้าง วัดเขานั่น วัดหัวเขา 2. ประเพณีตักบาตรเทโว คือ ช่วงหลังออกพรรษา หรือประมาณกลางตุลาคมของทุกปี โดยจะทำบุญตักบาตรข้าวสารอาหารแห้งหลวงพ่อกันจันทรและตักบาตรพระสงฆ์ เดินลงจากเขา จำนวนนับร้อยรูป นอกจากนี้ยังมีงานประจำปีพระอาจารย์ธรรมโชติ คือ ช่วงประมาณกลางเดือนเมษายนของทุกปี มีการถวายสังฆทานเพื่ออุทิศถวายพระอาจารย์ธรรมโชติ และมีการจัดงานสมโภชพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 5 3. สินค้า OTOP ที่มีชื่อเสียง ได้แก่ กล้องไม้ปัดสีโบราณ ข้าวหลามในลูกมะพร้าวอ่อน น้ำมันยาตรา มาวิน หน่อไม้ไผ่ตงแกะสลัก มะนาวดองและสบู่โปรตีนไหม 4. จากการหาข้อมูลในอินเทอร์เน็ตเกี่ยวกับร้านอาหารในจังหวัดสุพรรณบุรีพบข้อมูลจากเพจชื่อดัง เช่น Wongnai ซึ่งปรากฏร้านอาหารจากตำบลเขาพระ-เดิมบาง ติดอันดับ 10 ร้านอาหารชื่อดังในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้แก่ ร้านเล็กเสี้ยวหงส์ ร้านแพขุนวัง ร้านลายไม้ ตาหน้า บะหมี่เกี๊ยว ก๋วยเตี๋ยวเป็ดเจ้าวิฑูร	1. สถานที่ท่องเที่ยวจริง ๆ มีจำนวนไม่มาก บางแห่งมีความน่าสนใจแต่ยังไม่แตกต่างและไม่ดึงดูดนักท่องเที่ยวให้แวะชมหรือกลับมาเที่ยวซ้ำได้ และยังไม่เป็นที่รู้จัก 2. จากการลงพื้นที่และสอบถามข้อมูลกับประชากรในพื้นที่ยังคงแลมีประเพณีตักบาตรเทโว ซึ่งในปี พ.ศ. 2562 จะจัดขึ้นในวันที่ 19 ตุลาคม พ.ศ. 2562 และมีงานประจำปีวัดเขานั่นช่วงเดือนเมษายนของทุกปี ซึ่งมีชื่อเสียงในเรื่องเครื่องรางของขลัง โดยเฉพาะแหวนทองเหลืองแบบโบราณของหลวงพ่อกัน 3. พบว่ามีผลิตภัณฑ์ที่สร้างชื่อเสียงให้ชุมชนล้วนเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน ได้แก่ มิดโบราณโกเล็ก ปลาข้าวสุตรแม่ลายวง เปลือกมือ กระจาสาท ชาสมุนไพร 4. จากการลงพื้นที่พบว่าร้านเล็กเสี้ยวหงส์ ร้านแพขุนวัง ร้านลายไม้ ตาหน้า บะหมี่เกี๊ยว ก๋วยเตี๋ยวเป็ดเจ้าวิฑูร ยังคงเปิดบริการ และมีนักท่องเที่ยวใช้บริการเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะวันเสาร์อาทิตย์

ภาพที่ 7 ภาพวัดหัวเขา (ที่มา: นักวิจัย)

ก่อนลงพื้นที่	หลังลงพื้นที่
7. ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร	
พบว่าคนในพื้นที่แบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ อาชีพเกษตรกร ชาวไร่ ชาวนา ชาวสวน และบุคลากรของทางราชการ แบ่งเป็นส่วนต่างๆ คือ สมาชิกสภา ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการ สำนัก ปลัด กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา กองสาธารณสุข บุคลากรในหน่วยงานราชการที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานพัฒนาชุมชนเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในพื้นที่ และสามารถประสานงานกับบุคลากรในชุมชนที่มีความรู้เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์พื้นบ้านจนสามารถเผยแพร่ความรู้และสามารถจัดกิจกรรมเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชน รวมถึงมีทักษะในการอธิบายและให้คำตอบเกี่ยวกับจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยว จุดเด่นของสินค้าได้ ได้อย่างชำนาญและมีความน่าสนใจ	พบว่าประชากรส่วนมากทำอาชีพเกษตรกรรม และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุ ในตำบลเดิมบางมีผู้ช่วยนักพัฒนาการท่องเที่ยว และตำบลเขาพระมีนักพัฒนาชุมชน แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์ที่ชัดเจนในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยว คนในชุมชนยังไม่มีทักษะและขาดความรู้เรื่องการบริการรวมถึงทักษะทางการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษ

ภาพที่ 8 ภาพการจัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อเตรียมความพร้อมของบุคลากร (ที่มา: นักวิจัย)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ชุมชนเดิมบาง-เขาพระ อำเภอเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ทั้ง 7 ด้าน ซึ่งนักวิจัยได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การศึกษาศักยภาพของพื้นที่มีด้วยกัน 6 ด้าน คือ

1.1 ด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว จากการลงพื้นที่พบว่าแหล่งท่องเที่ยวมีคุณค่าทางวัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ ได้แก่วัดเขานางบวชซึ่งมีประวัติศาสตร์ความเป็นมา และเรื่องเล่าเกี่ยวกับชื่อและที่มาของคำว่า “นางบวช” อีกทั้งมีประเพณีตักบาตรเทโวโรจนะ ในวันออกพรรษาซึ่งเดิมทีมีชื่อเสียงมากเพราะปัจจุบันการตักบาตรเทโวโรจนะไม่ได้มีทุกวัดเหมือนในสมัยก่อน สภาพโดยรวมของวัดไม่ได้รับการทำนุบำรุงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร มีแต่คนในชุมชนที่เข้าไปทำนุบำรุงกันเอง และมีนักท่องเที่ยวจำนวนหนึ่งที่ขึ้นไปสักการะทำการบริจาคส่วนหนึ่ง นอกจากนี้พื้นที่นี้เดิมทีมีแม่น้ำท่าจีนที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ เป็นเส้นทางประพาสในสมัยรัชกาลที่ 5 ไม่ได้รับการส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ทางชุมชนได้พยายามจะฟื้นฟูให้แม่น้ำท่าจีนกลับมามีบทบาทในการเป็นเส้นทางในการท่องเที่ยวเกี่ยวกับวัฒนธรรมอีกครั้ง เช่น ประเพณีไหว้พระ 9 วัด โดยทางน้ำซึ่งชุมชนเดิมบางได้ทำการขอเรือสำหรับจัดกิจกรรมนี้ไปยังจังหวัดและได้รับเรือเพื่อมาบริหารจัดการกิจกรรมทางการท่องเที่ยวนี้ แต่ได้เพียงแต่ดำเนินการทดสอบการล่องเรือ แต่ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมล่องเรือไหว้พระ 9 วัดได้จริง สอดคล้องกับบ้านจอมยุทธ (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ตำนานในความหมายของการเป็นรากฐานอารยธรรม คือ หลักการสำคัญของการศึกษาด้านในมิติทางประวัติศาสตร์ คือ การแปรสัญลักษณ์ที่ปรากฏในตำนานจะทำให้ทราบว่าชุดความรู้มีคุณค่าและมีความหมายต่อสังคม และเป็นสัญลักษณ์ของสังคมหรือภาพสะท้อนของสังคม

1.2 ด้านความสะดวกในการเข้าถึง จากการลงพื้นที่พบว่าเส้นทางในการเข้าถึงชุมชนทั้ง 2 แห่ง ณ ปัจจุบันการเดินทางไปยังสถานที่แห่งนี้สามารถเดินทางได้ทางบก โดยมีทั้งทางถนน โดยมีการบริการด้วยรถตู้สาธารณะ รถโดยสารปรับอากาศและรถโดยสารไม่ปรับอากาศ หรือถ้าไม่สะดวกใช้บริการรถสาธารณะก็สามารถ

เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวได้ และทางราง (รถไฟ) มีรถไฟจากหัวลำโพงขาขึ้นเวลา 16.40 น. และขาลงจากสถานีรถไฟสุพรรณบุรี เวลา 04.50 น. ซึ่งสอดคล้องกับ ชูสิทธิ์ ชูชาติ (2543) ได้กล่าวไว้ว่า ความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว คือการเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยว ต้องมีระบบการเดินทาง อันประกอบด้วย เส้นทางยานพาหนะ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการเดินทางในรูปแบบต่างๆ รวมถึงสอดคล้องกับ เทิดชาย ช่วยบำรุง (2553) ได้กล่าวไว้ว่า การเดินทางควรมีความสามารถในการเข้าถึง ความสามารถในการคมนาคมไปยังสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างดี เช่น มีถนนคอนกรีต และถนนลาดยางอยู่ในสภาพที่ดี เข้าถึงง่าย สะดวกสบาย

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าในเรื่องของที่พักรส่วนใหญ่อยู่ในรูปแบบรีสอร์ท มีทั้งหมด 7 แห่ง ด้านไฟฟ้ามีบริการทั่วถึงทั้ง 2 ชุมชน แต่พบว่ามีบางแห่งที่ประสบปัญหาเรื่องกระแสไฟฟ้าตก การประปามีน้ำประปาใช้สูบน้ำมาจากบึงฉวาก ธุรกิจชุมชนมีทั้งร้านที่จำหน่ายทั้งสินค้าอุปโภค และสินค้าบริโภค มีสถานพยาบาลทั้งของภาครัฐ คือโรงพยาบาลเดิมบางนางบวช และโรงพยาบาลเอกชน คือ โรงพยาบาลหมอสำเร็จ สอดคล้องกับ ศุภวัฒน์ แก้วขาว (2546) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวก คือสิ่งใดก็ตามที่ผู้จัดการหรือผู้ดูแลพื้นที่เป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อรองรับกิจกรรมของผู้ใช้ประโยชน์ รวมถึงการทำหน้าที่ป้องกันผลกระทบจากกิจกรรมอื่นที่เกิดจากผู้บริโภค นอกจากนั้นแล้วสิ่งอำนวยความสะดวกยังให้ความสำคัญ สะดวกสบาย ความปลอดภัย และสุขอนามัยที่ดี รวมถึงสามารถใช้เป็นภาพลักษณ์ของพื้นที่ได้อีกด้วย

1.4 ด้านสภาพแวดล้อม ด้านภูมิอากาศมีสภาพที่ค่อนข้างร้อน ถึงร้อนจัดและแห้งแล้ง แต่เมื่อถึงฤดูหนาวก็มีความหนาวเย็นเพราะมีเขาล้อมรอบ ด้านสถาปัตยกรรมมีทัศน และสถาปัตยกรรมบ้านเรือนยังมีบ้านเรือนไทยให้เห็นบ้าง แต่สภาพโดยรวมยังไม่มีเอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ที่โดดเด่น สอดคล้องกับ เกษม จันทรแก้ว (2541) ซึ่งให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม คือ สิ่งต่างๆ ที่มีลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพ และสังคมที่อยู่รอบตัวมนุษย์ ซึ่งเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและมนุษย์ได้ทำขึ้น ทั้งสิ่งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมที่ให้คุณและโทษ และได้จำแนกสิ่งแวดล้อมออกเป็น 4 มิติ ได้แก่ มิติทรัพยากร มิติเทคโนโลยี มิติของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม และมิติมนุษย์หรือเศรษฐกิจสังคม

1.5 ด้านข้อจำกัดในการรองรับนักท่องเที่ยว ด้านพื้นที่ทั้งอำเภอเดิมบางนางบวชมีสถานที่ที่น่าสนใจและมีเรื่องเล่าทำให้นักท่องเที่ยวสนใจอยู่ไม่กี่แห่ง ได้แก่ วัดเขาขึ้น สะพานไม้ร้อยปี พิพิธภัณฑ์โซฮ่วย เป็นต้นและแต่ละสถานที่ค่อนข้างมีพื้นที่ไม่กว้างรองรับนักท่องเที่ยวได้จำนวนจำกัด จึงทำให้ยังไม่เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวมีสถานพยาบาลที่รองรับผู้ป่วยได้ในระดับหนึ่งเพราะขนาดของเตียงทั้งโรงพยาบาลของรัฐและเอกชนยังไม่เป็นโรงพยาบาลขนาดใหญ่ สอดคล้องกับอดิสร เรือลม (2546) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการรองรับของพื้นที่ที่จะรองรับการใช้ประโยชน์ในช่วงเวลาหนึ่งๆ ได้ โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรและประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับ ไม่ว่าจะเป็น ทางกายภาพ เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม เพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและพื้นที่โดยรอบ

1.6 ด้านความมีชื่อเสียงซึ่งรวมไปถึงผลิตภัณฑ์ที่มีในชุมชน ศักยภาพในด้านนี้พบว่าผลิตภัณฑ์ทั้ง 2 ชุมชนมีความหลากหลายแต่หลายผลิตภัณฑ์แม้จะมีชื่อเสียงแต่ก็ยังไม่มีการรองรับว่าเป็นสินค้า OTOP ก็ดาว

สอดคล้องกับ รุ่งนภา พิตรปรีชา (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การมีชื่อเสียงคือสิ่งที่มีมาอย่างยาวนาน สม่่าเสมอเกิดจากความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อองค์กร รวมถึง เขวีกา สุขเอี่ยม (2562) ได้กล่าวไว้ว่า ความมีชื่อเสียงคือการได้เป็นที่รู้จักจากคนหมู่มาก ไม่ว่าด้านดีหรือด้านไม่ดี อาจเกิดจากตัวบุคคล ชุมชน หรือจากแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่วนใหญ่จะพัฒนาเอกลักษณ์ของตัวเองให้โดดเด่น และส่งเสริมให้ได้รับรู้จนเป็นสาธารณะ

2. การศึกษาด้านบุคลากรเพื่อเตรียมความพร้อมในการเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ โดยศึกษาจากประชากร 2 กลุ่ม คือ ภาครัฐ และประชาชนซึ่งเป็นผู้ผลิต ทั้ง 2 พื้นที่ ในส่วนของภาครัฐมีเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ในส่วนของประชาชนและผู้ผลิตยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการ และการใช้ภาษาทั้งภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ ซึ่งจำเป็นจะต้องพัฒนาศักยภาพของคนกลุ่มนี้ต่อไป สอดคล้องกับ ฉัตรภรณ์ สุวรรณหิรัญพร (2548) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับบุคลากรไว้ว่า คือ บุคคลที่มีความพร้อมในการเตรียมพร้อมอันเนื่องมาจากการเตรียมการ ความถนัด ความพึงพอใจ หรือความกระตือรือร้น โดยขึ้นอยู่กับสถานะทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม เพื่อให้กิจกรรมนั้นสามารถดำเนินการสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนด้านความสามารถ ซึ่งสอดคล้องกับ ทวี ท่อแก้ว และอบรม สัมภิบาล (2517) ให้ความหมายว่า ลักษณะทั้งหมดในตัวบุคคลที่สามารถรวบรวมขึ้นเป็นเครื่องมือในการตอบสนองสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง โดยผ่านประสบการณ์การเรียนรู้ปฏิบัติจนเกิดเป็นความสามารถเฉพาะตน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาศักยภาพทางการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนเดิมบาง-เขาพระ ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาศักยภาพเพียงอย่างเดียวยังไม่เพียงพอที่จะสนับสนุนให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ได้ ทั้งนี้ควรศึกษาในเรื่องของส่วนประสมทางการตลาด และตลาดบริการ เพื่อที่จะได้พัฒนารูปแบบการตลาดและผลิตภัณฑ์ที่จะสามารถนำมาจัด หรือเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตัวอย่างการศึกษาทางการตลาด เช่น ในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ การพัฒนาสื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ และการหาช่องทางทางการประชาสัมพันธ์เพิ่ม หรือมีรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้ถึงสถานที่ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในชุมชนเดิมบาง-เขาพระ เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับ “ทุนอุดหนุนมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จากสถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ ใจอารีย์ ที่ปรึกษางานวิจัย ขอบพระคุณ นายพงษ์ศักดิ์ นามโยธิ ผู้ช่วยนักพัฒนาการท่องเที่ยว ฝ่ายปกครอง สำนักปลัดเทศบาลตำบลนางบวช นายประเสริฐ กัณห์สินวัฒนา สมาชิกสภาเทศบาลตำบลเขาพระ และนางสาวอรศิริ อีรอกิตต์กุล หัวหน้าฝ่าย

บริหารงานการศึกษา รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองการศึกษา และชาวบ้านชุมชนเดิมบาง (ชุมชนนางบวช) และชุมชนเขาพระ อำเภอดเดิมบางนางบวช จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่และแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในชุมชน

บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (18 สิงหาคม 2562). ข้อมูลด้านการท่องเที่ยว, จาก <https://www.mots.go.th/>
- เกษม จันทร์แก้ว. (2541). รายงานสรุปผลการศึกษาวิจัย 5 ปี (พ.ศ. 2535-2540) โครงการศึกษาวิจัยและพัฒนาสิ่งแวดล้อมแหลมผักเบี้ยอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เขวิกา สุขเยี่ยม, (2559). การจัดการภูมิทัศน์วัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว กรณีศึกษาชุมชนเชิงอนุรักษ์ “บ้านแม่กำปอง”. การประชุมสัมมนาวิชาการระดับชาติของเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการ-วิจัย สายมนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ครั้งที่ 9: มหาวิทยาลัยนเรศวร
- ฉัตรารณณ์ สุวรรณศิริพร (2548). ความพร้อมของบุคลากรสังกัดสำนักงานใหญ่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ. กรุงเทพมหานคร.
- ชูสิทธิ์ ชูชาติ. 2543. ปัจจัยองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยว และปัจจัยแรงจูงใจในการท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกนักท่องเที่ยวปริมาณพลของคณวิทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร. บริหารธุรกิจบัณฑิต, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ทวี ท่อแก้ว และอภรณ์ สันภิบาล. (2517) จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : โพธิ์สามต้นการพิมพ์.
- เทิดชาย ช่วยบำรุง. (2553). บทบาทของการวิจัยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. วันที่ 11 กันยายน 2553 งานประชุมวิชาการระดับชาติ ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- บ้านจอมยุทธ. (25 กันยายน 2562). ศาสนา ลัทธิ ความเชื่อ นิยาย พิธีกรรม, จาก บ้านจอมยุทธ http://www.baanjommyut.com/library_3/extension5/legendary_industry_that_trunk/01.html
- รุ่งนภา มิตรปรีชา. (2557). พฤติกรรมการบริโภคและรับข่าวสารของชาวมุสลิมในไทยต่อการสื่อสารการตลาดสินค้าอุปโภคบริโภคและการท่องเที่ยว, กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วิวัฒน์ชัย บุญยักดิ์. (2550). ทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทย. เอกสารการสอนชุดวิชาทรัพยากรการท่องเที่ยวของไทยสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัสุโขทัยธรรมาธิราช, 286. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ศุภวัจน์ แก้วขาว. (2546). การออกแบบวางผังบริเวณเพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สถานีวิทยุกาญจนบุรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สุดสันต์ สุทธิพิศาล. (2557). ประสิทธิภาพ และผลิตภัณฑ์ของการท่องเที่ยวและบริการสร้างสรรค์. สืบค้น 2 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://lms.nida.ac.th>.
- อดิสร เรือลม. (2546). ผลกระทบของการท่องเที่ยวที่มีผลต่อการพัฒนาเมือง : กรณีศึกษาเมืองแม่ฮ่องสอน. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร.